

27. 6. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Musí pro podřízení se zákonu o obchodních korporacích hlasovat všichni společníci společnosti s ručením omezeným?

Zákon o obchodních korporacích zakotvil ve svých přechodných ustanoveních možnost, aby se obchodní korporace vzniklé před 1. lednem 2014 podřídily zákonu o obchodních korporacích jako celku, a do budoucna tak vyloučily souběh jeho aplikace s některými ustanoveními obchodního zákoníku. Pro toto podřízení se sice zákon o obchodních korporacích stanovil lhůtu 2 let, nicméně tuto lhůtu Nejvyšší soud ČR dle svého stanoviska z ledna 2016 považuje pouze za pořádkovou, jež nebrání podřízení se zákonu o obchodních korporacích i po jejím uplynutí. Letos se dále Nejvyšší soud ČR zabýval i otázkou, zda pro takové rozhodnutí musí na valné hromadě společnosti s ručením omezeným vždy hlasovat všichni její společníci.

Mališ Nevrkla Legal
Advokátní kancelář / Attorneys At Law

Podřízení se zákonu o obchodních korporacích

Zákon o obchodních korporacích (dále též jen „**ZOK**“) ve svých přechodných ustanoveních (§ 777 odst. 5 ZOK) upravil pro obchodní korporace, které vznikly před jeho účinností, možnost podřídít se změnou společenských smluv zákonu o obchodních korporacích jako celku (tzv. „generální opt-in“), a to **do 2 let** ode dne účinnosti zákona. Údaj o podřízení se zákonu o obchodních korporacích se zapisuje do obchodního rejstříku a změna společenské smlouvy v takovém případě **nabývá účinnosti až zveřejněním zápisu** o podřízení se v obchodním rejstříku.

Ve vztahu ke společnostem, jež se zákonu o obchodních korporacích **nepodřídí**, se podle § 777 odst. 4 ZOK má za to, že obsahem jejich společenských smluv jsou i dosavadní ustanovení obchodního zákoníku, která upravovala práva a povinnosti společníků, pokud tato ustanovení nejsou v rozporu s donucujícími ustanoveními tohoto zákona nebo se od nich společníci již neodchýlili ve společenské smlouvě.

Výkladem citovaných ustanovení, tj. § 777 odst. 4 a 5 ZOK se Nejvyšší soud ČR zabýval ve stanovisku občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu k některým otázkám zápisů obchodních korporací do obchodního rejstříku pod spis zn. Cpjn 204/2015 ze dne 13. ledna 2016 (jež bylo uveřejněno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem R 31/2016).

V uvedeném stanovisku Nejvyšší soud uvedl, že od 1. ledna 2014 se v souladu s § 777 odst. 1 ZOK obchodní korporace a jejich vnitřní poměry zásadně řídí zákonem o obchodních korporacích a že ustanovení zakladatelských právních jednání (zejm. společenských smluv), která jsou v rozporu s kogentními ustanoveními zákona o obchodních korporacích, byla ke dni jeho účinnosti zrušena.

Dále konstatoval, že ustanovení § 777 odst. 4 ZOK upravuje **výjimku** z výše uvedeného pravidla, a to

pro práva a povinnosti společníků obchodních korporací vzniklých před 1. lednem 2014 a je projevem respektu zákonodárce ke smluvní autonomii společníků. Práva a povinnosti společníků těchto obchodních korporací, se tak i nadále řídí stejnými pravidly, která pro ně platila do 31. prosince 2013 (nejsou-li v rozporu s kogentními ustanoveními ZOK), avšak nově již nejde o pravidla zákonná, ale **o pravidla smluvní**.

Ustanovení § 777 odst. 4 ZOK se nicméně nedotýká statusových otázek, jako je např. vymezení jednotlivých orgánů obchodních korporací a jejich působnosti, či rozhodování orgánů, včetně jejich svolání, usnášeníschopnosti, hlasovacích většin, osvědčování rozhodnutí veřejnou listinou apod. Tyto otázky se řídí již od 1. ledna 2014 zákonem o obchodních korporacích.

Ve vztahu k 2leté lhůtě (od účinnosti ZOK) pro podřízení se zákonu o obchodních korporacích upravené § 777 odst. 5 ZOK potom Nejvyšší soud ČR uvedl, že se jedná pouze o lhůtu pořádkovou, s jejímž marným uplynutím není spojen zánik možnosti obchodní korporace podřídit se zákonu o obchodních korporacích jako celku. K podřízení se zákonu o obchodních korporacích tak mohou společnosti přistoupit **i po 1. lednu 2016**. Jediným důsledkem podřízení se ZOK potom je vyloučení shora popsané domněnky upravené v § 777 odst. 4 ZOK (a v něm uvedená ustanovení obchodního zákoníku přestanou být „součástí“ zakladatelského právního jednání obchodní korporace a práva a povinnosti se budou nadále řídit jen zákonem o obchodních korporacích).

Požadavky na rozhodnutí o podřízení

K podřízení se zákonu o obchodních korporacích jako celku dochází změnou zakladatelského právního jednání (zpravidla společenské smlouvy či zakladatelské listiny). Změnu tak lze provést buď **dohodou všech společníků**, nebo **rozhodnutím valné hromady** (pro dohodu společníků i rozhodnutí valné hromady je vyžadována forma **veřejné listiny** - notářského zápisu).

Co se týká rozhodnutí valné hromady o změně společenské smlouvy, obecně se vyžaduje souhlas alespoň **dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků** (viz § 171 odst. 1 ZOK). Avšak k přijetí rozhodnutí o změně společenské smlouvy, kterým se zasahuje do práv nebo povinností pouze některých společníků (např. vyloučení nebo omezení přednostního práva některých společníků k účasti na zvýšení základního kapitálu), se vyžaduje jejich souhlas a pokud změna společenské smlouvy zasahuje do práv a povinností **všech společníků**, vyžaduje se **souhlas všech společníků**.

K otázce, zda případné rozhodnutí o tom, že se společnost podřizuje zákonu o obchodních korporacích jako celku ve smyslu jeho § 777 odst. 5 ZOK, bude zásahem do práv a povinností všech společníků (a bude tudíž k jeho přijetí třeba souhlasu všech společníků) se vyjádřil Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení ve věci spis. zn. 29 Cdo 1104/2016 ze dne 22. února 2017.

V citovaném usnesení Nejvyšší soud ČR uvedl, že změna společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným předvídaná v § 777 odst. 5 ZOK může zasáhnout do práv a povinností všech společníků, neboť zákon o obchodních korporacích upravuje částečně některá práva a povinnosti společníků odlišně, než jak to činil obchodní zákoník (viz např. ustanovení o převoditelnost podílu na jiného společníka či na třetí osobu) a v takovém případě je k přijetí rozhodnutí o změně společenské smlouvy třeba souhlasu všech společníků podle § 171 odst. 2 ZOK. Současně však konstatoval, že *„odpověď na otázku, zda tzv. „generální opt-in“ bude mít **věcný dopad** na práva a povinnosti všech společníků, však závisí na obsahu společenské smlouvy dotčené společnosti.“* Toto ilustroval na úpravě převoditelnosti podílu - pokud společenská smlouva určuje výslovně, že podíl lze převést na jiného společníka i na třetí osobu se souhlasem valné hromady, potom nedojde v důsledku postupu podle § 777 odst. 5 ZOK k zásahu do práv a povinností společníků, jelikož odlišnost dispozitivní úpravy § 115 odst. 1 a 2 ObchZ na straně jedné a § 207 odst. 1 a § 208 odst. 1 ZOK na straně druhé

se v poměrech takové společnosti nepromítne. Tudíž závěr, „podle něhož změna společenské smlouvy předvídaná v § 777 odst. 5 z. o. k. zasáhne do práv a povinností všech společníků, nelze učinit bez posouzení obsahu společenské smlouvy dotčené společnosti.“

Jestliže k zásahu do práv a povinností všech společníků nedojde, **není** k takové změně společenské smlouvy nezbytný souhlas všech společníků a postačí souhlas alespoň dvou třetin hlasů všech společníků (nepožaduje-li společenská smlouva vyšší většinu).

Posuzování platnosti rozhodnutí o podřízení se ZOK

Ve shora citovaném usnesení se Nejvyšší soud ČR vyjádřil i k otázce, zda vůbec mohou rejstříkové soudy posuzovat platnost přijatého rozhodnutí valné hromady o podřízení se, pokud nebylo napadeno postupem předvídaným v § 191 a násl. ZOK.

Podle § 191 odst. 1 ZOK se každý společník, jednatel, člen dozorčí rady, je-li zřízena, nebo likvidátor může v mezích tohoto ustanovení dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady podle ustanovení občanského zákoníku o neplatnosti usnesení členské schůze spolku pro rozpor s právními předpisy nebo společenskou smlouvou. Bylo-li rozhodnuto mimo valnou hromadu nebo bylo-li rozhodnutí valné hromady přijato dodatečně, právo podat návrh zanikne uplynutím 3 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl nebo mohl dozvědět o přijetí rozhodnutí podle § 174 odst. 3 nebo § 177, nejdéle však uplynutím 1 roku od přijetí tohoto rozhodnutí. Totéž platí, rozhodl-li v působnosti valné hromady jediný společník.

Ustanovení § 192 odst. 1 ZOK potom říká, že nebylo-li právo podle § 191 uplatněno v zákonné lhůtě, případně nebylo-li návrhu na vyslovení neplatnosti vyhověno, nelze platnost usnesení valné hromady již přezkoumávat, ledaže jiný právní předpis stanoví jinak.

Nejvyšší soud ČR zmínil, že z jeho ustálené judikatury přijaté při výkladu obchodního zákoníku (tj. právní úpravy účinné do 31. prosince 2013), se podává, že „případný nedostatek usnášéníschopnosti valné hromady či nedostatečný počet hlasů, odevzdaných pro přijetí usnesení valné hromady, je zásadně **důvodem neplatnosti** (a nikoliv nicotnosti) usnesení valné hromady, přičemž platnost usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným lze přezkoumat zásadně pouze v řízení zahájeném návrhem podle § 131 odst. 1 obch. zák., popř. v rejstříkovém řízení, ve kterém soud rozhoduje o povolení zápisu skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku...“ a že „závěr, podle kterého je případný nedostatek usnášéníschopnosti valné hromady či nedostatečný počet hlasů, odevzdaných pro přijetí usnesení valné hromady, zásadně důvodem neplatnosti usnesení valné hromady, a nikoliv vadou, pro kterou se na takové usnesení hledí, jako by nebylo přijato (srov. zejména § 45 odst. 1 a 2 z. o. k.), se prosadí i v poměrech právní úpravy účinné od 1. ledna 2014.“

Ustanovení § 131 odst. 8 ObchZ stanovilo, že jestliže nebyl podán návrh na neplatnost usnesení valné hromady podle odstavce 1 nebo 2 anebo jestliže nebyla úspěšná, **lze jeho platnost přezkoumávat jen v rejstříkovém řízení**, ve kterém soud rozhoduje o povolení zápisu skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku. To neplatí, jestliže se přijetím usnesení valné hromady o změně společenské smlouvy nebo stanov dostal do rozporu obsah stanov nebo společenské smlouvy s donucujícím ustanovením zákona, a v případech podle odstavce 9.

Jelikož zákon o obchodních korporacích ani zákon o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob neobsahuje oproti obchodnímu zákoníku úpravu obdobnou zmíněnému ustanovení § 131 odst. 8 ObchZ, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že současná úprava **neumožňuje** rejstříkovému soudu přezkoumat platnost usnesení valné hromady v rejstříkovém řízení, ve kterém soud rozhoduje o

povolení zápisu skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku.

Podle jeho názoru tedy „*rejstříkovému soudu nepřísluší v rejstříkovém řízení posuzovat platnost usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným, a to ani v řízení o povolení zápisu skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku. Naopak k vadám, pro které se na usnesení valné hromady hledí, jako by nebylo přijato (srov. zejména § 45 odst. 1 a 2 z. o. k. a § 245 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku), rejstříkový soud přihlédnout musí.*“

Jestliže v případě, že usnesení valné hromady zakládající skutečnost, která se zapisuje do obchodního rejstříku, musí být ze zákona osvědčeno notářským zápisem, navrhovatel rejstříkovému soudu (přes jeho výzvu) notářský zápis osvědčující přijaté usnesení valné hromady nedoloží, rejstříkový soud návrh na zápis odmítne (bez ohledu na to, jaké důsledky má absence notářského zápisu v konkrétním případě pro platnost usnesení valné hromady).

V Nejvyšším soudem projednávané věci byl k návrhu mj. připojen i notářský zápis o usnesení valné hromady podle § 80a a násl. notářského řádu. Jelikož, v němž notář neučinil žádnou výhradu (z níž by plynulo, že pro usnesení valné hromady nebyl odevzdán dostatečný počet hlasů) a z něhož vyplývalo, že usnesení valné hromady o změně společenské smlouvy podle § 777 odst. 5 ZOK bylo přijato, konstatoval Nejvyšší soud ČR, že rejstříkový soud (ani soud odvolací) v daném případě **nemohl přezkoumávat**, zda byl pro usnesení o změně společenské smlouvy podle § 777 odst. 5 ZOK odevzdán dostatečný počet hlasů.

Provedení zápisu do obchodního rejstříku

Vzhledem k tomu, že o předmětném rozhodnutí valné hromady je třeba sepsat notářský zápis, nejjednodušší zpravidla bude, aby i odpovídající zápis provedl přímým zápisem do obchodního rejstříku tento notář. Posouzení toho, zda rozhodnutí o podřízení se zákonu o obchodních korporacích bylo přijato platně, zejm. potřebnou většinou (tedy mj. zda pro něj s ohledem na obsah společenské smlouvy musí hlasovat všichni společníci), si potom provede sám notář.

Je samozřejmě možné podat návrh na zápis i k rejstříkovému soudu, nicméně i jemu je třeba notářský zápis o přijatém rozhodnutí valné hromady doložit. Je to tedy Nebude-li předložený notářský zápis obsahovat výhrady notáře (o tom, že nebylo dosaženo požadované většiny apod.), neměl by platnost rozhodnutí valné hromady rejstříkový soud zkoumat. Rejstříkový soud by měl pouze zkoumat, zda údaje o skutečnostech, které se do veřejného rejstříku zapisují, vyplývají z listin, které mají být k návrhu doloženy (§ 90 odst. 1 zákona o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob), a zda notářský zápis splňuje požadavky kladené na něj notářským řádem (§ 92 odst. 1 zákona o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob).

JUDr. Luboš Nevrkla, Ph.D.,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)